

ROMÂNII PLECAȚI ÎN LUME. MIGRAȚIA DE OPORTUNITATE ÎN ZONA METROPOLITANĂ A ORAȘULUI MANCHESTER

CIPRIAN BĂDESCU*

ABSTRACT

ROMANIANS ABROAD. THE MIGRATION OF OPPORTUNITY IN THE GREATER MANCHESTER¹

International migration has generated a new social geography, that of migration corridors. They overlap the economic and socio-demographic geography of the countries, distorting their size. It becomes imperative to research the configuration of this social geography generated by migration and I undertook this task under the generic title “Romanians abroad”. The current situation is reflected in the demographic balance by counties and countries, through which we can quantify the proportion of demographic displacement. The model used in the present analysis is one in two steps: *a.* determining the demographic balance by counties and countries and *b.* mapping the “geography of international migration corridors”. National and international socioscopy reveals the positioning of Romania’s counties within such a balance sheet. The map of international migration corridors allows us to distinguish between countries with poor labor supply in Eastern Europe and countries in Western and Northern Europe and from other areas of the planetary geography, with rich labor supply, all distributed along axial continuums, such as Romania-Italy, Romania-United Kingdom, Romania-Spain, Romania-USA, Romania-Israel, etc. A special place in the present study is allocated to the relationship between migration, identity and translanguaging. The applied study includes migrants from Great Manchester, with an emphasis on Romanians who immigrated to this area of Great Britain and on the opportunity migration of Romanians to this country.

---

* Researcher, PhD, Research Institute for Quality of Life, Romanian Academy, e-mail address: badescu.ciprian@gmail.com.

¹ Articolul prezintă părți dintr-un studiu mai amplu asupra translingvismului în rândul familiilor cu copii din zona metropolitană Manchester, cu titlul *Disoluție identitară sau adaptare la multiculturalitate? Studiu asupra translingvismului în cazul familiilor cu copii din Manchester*. Unele părți se regăsesc și în volumul „Copilul și lumea. Iarna demografică planetară”, elaborat în colaborare cu I. Bădescu, în curs de apariție la Editura Mica Valahie, București, 2024.

„**Revista română de sociologie**”, serie nouă, anul XXXV, nr. 5–6, p. 319–341, București, 2024
DOI: 10.59277/RJSoc.2024.5-6.05

Creative Commons License
Attribution-NoDerivs CC BY-ND

Keywords: migration corridors, migration of necessity, pole of migration, opportunity migration.

I. MIGRAȚIA – O CHESTIUNE IMPERATIVĂ PENTRU POLITICA STATELOR. CORIDOARELE MIGRAȚIEI

TEORIA NEOCLASICĂ A MIGRAȚIEI. O REEVALUARE

Migrația sub forma ei de ieșire dintr-un spațiu etnopolitic spre a se stabili în alte spații etnopolitice a devenit o chestiune de maximă urgență în câmpul cercetărilor și pe acest fond s-au structurat teorii speciale construite prin substrucții și reduții de atribute sau dimensiuni, astfel că în timp s-au fixat mai multe asemenea constructe cognitive în raport cu diferite pachete dimensionale. Pentru a deriva dimensiunile migrației și deci pentru a extrage indicatorii empirici vom invoca un număr de teorii bine structurate. Una dintre ele este teoria neoclasică a migrației, elaborată dintr-un unghi economic de abordare.

„Teoria economică neoclasică (Sjaastad, 1962; Todaro, 1969) sugerează că migrația internațională este proporțională cu oferta și cererea globală de forță de muncă. Națiunile cu ofertă săracă de muncă și cu cerere mare de forță de muncă vor avea salarii mai mari care vor atrage migrații dinspre națiunile cu un surplus de muncă”. (Revision-notes.co.uk, 2024)

Prin urmare, în lumina acestei teorii, migrația este efectul unei disproporții între cererea și oferta forței de muncă și tocmai acestea sunt dimensiunile analitice invocate într-o asemenea abordare. Interviuurile folosite în studiul nostru vor cuprinde evident informații de acest tip. Fiecare interviu are și acest înțeles de pachet informațional multidimensional pe care îl vom evalua prin metoda MAXQDA. Interviuurile au fost utilizate ca una din tehnicile eficiente de investigare a migrației de oportunitate în rândul familiilor cu copii din zona Manchester. Metoda MAXQDA propusă de noi este o „formă standardizată a cunoscutei metode a analizei tematice (o specie a analizei de conținut). În acest sens, am utilizat software-ul MAXQDA pentru a rula o serie de operațiuni specifice analizei tematice a rezultatelor interviurilor” (Bădescu, A.I., Bădescu, I.C., 2023, p. 61)².

Reținem, deci aceste două dimensiuni: ofertă săracă de muncă, respectiv, cerere mare de forță de muncă. În raport cu aceste două dimensiuni vom stabili balanța țărilor incluse într-un cadru cartografic delimitat de geografia coridoarelor internaționale ale migrației³. „Coridoarele migrației desemnează fenomenul conectării

---

² Articolul reîncadrează câteva precizări metodologice din studiul deja menționat asupra translingvismului (cf. *Disoluție identitară sau adaptare la multiculturalitate? Studiu asupra translingvismului în cazul familiilor cu copii din Manchester*).

³ Cf. Carling, Jørgen (2010). *Migration corridors: conceptual and methodological issues*. Acest cercetător este cel care a construit acest model teoretico-metodologic pentru analiza migrației și a propus conceptul de coridor al migrației în studiul tocmai citat.

diferitelor locații, prin intermediul mobilității umane. Această rețea de conexiuni se extinde în afara oricărei locații date și include întreaga lume” (Carling, 2010). Această rețea generează o geografie internațională a migrației. Modelul nostru pivot în analiză este cel al „geografiei coridoarelor internaționale ale migrației” în care se disting țări cu ofertă săracă de muncă și țări cu ofertă bogată de muncă pe continuumuri axiale, cum ar fi România–Italia, România–Regatul Unit, România–Spania etc. Aceste continuumuri sunt și cele care cuprind rutele dominante ale migrației și vor fi invocate pentru a deriva parametrii unor predicții ale migrației și totodată pentru a identifica un barometru migraționist european (și mai larg, migraționist internațional, continental și transcontinental). Aceste conexiuni ale migrației internaționale au ponderi diferite, astfel încât descrierea lor include utilizarea unor parametri cantitativi referitori la dimensiunea grupurilor care alcătuiesc sistemul migrațional și delimitează raza geografică a migrației. „Coridoarele migrației sunt cadre ale observației și nu un simplu fenomen empiric. Acestea oferă avantajul că, în calitate de structuri ale analizei, sunt libere de prezumții empirice. Nu putem prezuma, de exemplu, că există un flux migratoriu dinspre Columbia spre Islanda, dar putem iniția studiul coridorului migrației dintre Columbia și Islanda” (Carling, 2010).

Un alt spațiu de atribute cu funcție explicativă pornește nu de la decalajul dezvoltării și/ sau al veniturilor ci, mai degrabă de la *deteriorarea poziției gospodăriilor, care își pierde astfel forța de gravitație pentru tineri*. În momentul în care poziția gospodăriei a fost grav afectată (deteriorată prin reforme eronate) și mediul economic a suferit contracții puternice, migrația survine ca singur mecanism de reglare. Avem, iată, un al doilea pachet informațional multidimensional: poziția gospodăriei (bună versus proastă, pe o scală Likert sau Thurstone [SurveyMonkey, 2024]); contracția ofertei de muncă (analiza dinamicii locurilor de muncă în țara de origine și în cea de destinație); compoziția profesională și școlară a populației tinere, din care se recrutează emigranții potențiali. La acest prag al analizei putem deja construi un prim model de predicție care va folosi un prim indice agregat, construit din datele celor șase dimensiuni evaluate pe un continuum cuprins între valorile maxime și cele minime ale indicatorilor dimensionali. Modelul se bazează pe agregarea datelor pe un continuum minim-maxim în raport cu situația pe regiuni sau județe. Ipoteza este că acolo unde funcționează acest pachet informațional: contracția ofertei este maximă, școlaritatea este ridicată, proporția tinerilor în populație atinge pragul maxim în raport cu alte zone, situația gospodăriei este proastă, acolo este constituit parametrul migrației potențiale maxime. Vom prezenta modelul de agregare a datelor pe un asemenea ax, adică al unei polarități multi-axiale. Să reținem, deocamdată, că migrația este masiv asociată cu deteriorarea situației gospodăriei familiale.

„Cauza migrației, așadar, nu este pur și simplu decalajul dezvoltării și al veniturilor la scara comunității internaționale, ci deteriorarea poziției gospodăriei în comunitatea de origine. Oameni se mișcă în funcție de contextul lor economic și politic”. „Dacă emigrarea din Lumea a Treia este înfățișată ca fiind rezultatul problemelor economice cauzate de economia globală, atunci o atare migrație

trebuie gestionată mai degrabă prin acorduri internaționale mai bune decât prin legi care să restricționeze migrația” (family.jrank.org, n.d.).

În fine, pentru a identifica proporția cohortelor migratorii în raport cu migrația stratificată (accesul la ocupațiile bine plătite, deci după scara veniturilor procurate prin prestarea unei munci în țara de destinație), vom utiliza modelul oferit de teoria pieței duale.

MIGRAȚIA STRATIFICATĂ ÎN LUMINA TEORIEI PIEȚEI DUALE

Teoria pieței segmentate (duale) a forței de muncă (Piore 1979)

„argumentează că economiile Primei Lumi sunt astfel structurate încât să reclame un anumit nivel de imigrație. Această teorie sugerează că economiile dezvoltate sunt dualiste: ele au o piață primară a forței de muncă înalt asigurată, bine remunerată și o piață secundară cu muncă inferior salarizată. Teoria pieții segmentate a muncii susține că imigranții sunt recrutați pentru a ocupa aceste poziții care sunt totuși necesare pentru ca economia totală să funcționeze, dar care sunt evitate de nativi din cauza condițiilor precare de muncă asociate pieței secundare a muncii”. (Jrank.org, 2024)

Ce dimensiuni reținem din acest model: *a.* salariul mediu/ venitul mediu lunar *per capita* în țara de destinație; *b.* venitul mediu *per capita* realizat de către migranți; *c.* principalele grupuri de migranți după clasa de venit realizat (cohortele migranților în raport cu scara veniturilor); *d.* cele două piețe determinate în raport cu mediana veniturilor; *e.* nativi și imigranți după ponderea lor pe cele două piețe. În fine, pentru a face inteligibilă geografia fluxurilor migratorii și deci a coridoarelor internaționale ale migrației vom folosi modelul multidimensional propus de teoria sistemului mondial. Aceasta ne dovedește, în primul rând, că lumea este asimetrică și, în al doilea rând, că la *migrația stratificată* se adaugă și *sărăcia structurală mondială*, în lumina căreia spunem că nu doar categoriile sociale se divizează în clasa bogaților și săracilor ci și popoarele, încât putem vorbi despre popoare sărace și popoare bogate (care includ și propriile lor categorii de săraci).

LUMEA STRATIFICATĂ ȘI VALUL MIGRAȚIONIST ÎN LUMINA TEORIEI SISTEMULUI MONDIAL⁴

Teoria sistemului mondial propune un model asimetric pentru explicarea fluxurilor migratorii la scară internațională. Acestea ascultă de asimetria sistemului,

---

⁴ Acest subcapitol a fost inclus și în volumul în curs de apariție „*Copilul și lumea. Iarna demografică planetară. Declinul mondial al progenerii*” (I. Bădescu, Ciprian Bădescu), în curs de apariție la Editura Mica Valahie. În formatul actual, materialul cuprinde și părți din studii elaborate în colaborare cu I. Bădescu și publicate în studiul privind migrația pentru muncă în Italia și în seria de volume „Viața și moartea în satul românesc”.

astfel că forța de muncă din ariile periferiale ale sistemului migrează spre centrul acestuia, adică fie spre Nord, fie spre Vest:

„Paternurile fluxurilor migratorii tind să se constituie dinspre periferie (națiunile sărace) spre centru (națiunile bogate)” întrucât „factorii asociați cu dezvoltarea industrială în Prima Lume au generat probleme economice structurale și factori push (de împingere) în Lumea a Treia”. (Wallerstein, 1974)⁵.

„La sensibilitatea migrantului ajung informațiile sau *sentimentele disparităților, și nu ale variației* interne a PIB-ului, de exemplu (variație monopolară). Mai apoi, informațiile ori pur și simplu pre-sensibilitatea față de spațiu au tot un caracter bivariat, căci individul simte nu ceea ce se petrece în spațiul său național, ci diferența dintre două spații de referință, diferență pe care o pre-cunoaște grație unui mediu difuz sau sistematic, mediatic sau informal (prieteni, cunoscuți etc.), de circulație a informațiilor. La fel se întâmplă cu veniturile. Nu faptul că acasă scad veniturile devine motivul emigrării, ci faptul că în țară simte, pre-cunoaște că în bipolaritatea europeană (Occident – Orient), de pildă, se manifestă o diferență mare de venituri și atunci este atras de spațiul cu veniturile mai mari, iar atracția aceasta se petrece *numai atunci când veniturile sale coboară sub nivelul veniturilor altor gospodării din spațiul de acasă*, așa încât deja ceea ce se întâmplă acasă e precunoscut concomitent cu ce se întâmplă în lume și atunci se naște în el acea *tensiune lăuntrică numită imbold spre emigrare sau impuls migraționist*. Peste tot, în orașe și sate, în familii sărace și mai puțin sărace, în școli și în medii instituționale felurite, se vorbește despre plecare: plecare în Spania, în Italia, în Germania etc., așa cum în veacul trecut lumea era cuprinsă de înfrigurarea plecărilor în America. Același pasionarism uriaș, același val migraționist, cu încărcătură mesianică sau fără, devastează mentalul colectiv supraîncărcându-l cu vectori mesianici, cu proiecții soteriologice, salvatoare, a căror propagare atinge orizonturi dezmarginite”⁶. Vom examina conduita de alegere a țării de destinație de către migrantul roman în primul

---

⁵ “World-systems theory (Sassen, 1988) argues that international migration is a by-product of global capitalism. Contemporary patterns of international migration tend to be from the periphery (poor nations) to the core (rich nations) because factors associated with industrial development in the First World generated structural economic problems, and thus push factors, in the Third World” Cf: Migration – Theories Of Migration – Gender, Poverty, Theory, Family, Development, and Theory-JRank Articles <https://family.jrank.org/pages/1170/Migration-Theories-Migration.html#ixzz8nlk59M3S> cf. și *The Mobility of Labour and Capital: A Study in International Investment and Labour Flow*. Cambridge, UK: Cambridge University Press.

⁶ Cf. *Migrația pentru muncă în Italia* (www.sociologia-azi.ro) și „*Copilul și lumea. Iarna demografică planetară. Declinul mondial al progeniei*” în curs de apariție. O parte a analizei fenomenului migraționist este inclusă și în volumele din seria „*Viața și moartea în satul românesc*”, 2005, București: Editura Mica Valahie.

deceniu de tranziție. Datele vor fi preluate din baza de date „Bădescu-Stoica” a INSOC al Academiei Române și din propriile noastre cercetări asupra migranților din zona metropolitană a Manchesterului.

MIGRAȚIA DE NECESITATE SAU CONSTRÂNSĂ (PUSH-MIGRATION)

Migrația de tip „push-pull” (împingere-atracție/ tragere): desemnează două categorii de migranți: cei atrași („pull”) de oportunități mai bune în țara de destinație și cei „împinși” („push”) să migreze din cauza unor condiții potrivnice acasă (nu găsesc locuri de muncă, nu obțin venituri acoperitoare pentru ei și familiile lor, vor să scape de regimuri represive sau de o „viață opresivă”, de birocrăția sufocantă a sistemului, de lipsa perspectivelor etc). Toți acești factori sunt și indicatori ai migrației de necesitate (push-migration) Am denumit această categorie „migrație de necesitate” sau constrânsă. Indicatorii acestui tip de migrațiune sunt cei care desemnează factorii/ condițiile potrivnice de acasă, care împing spre decizia/ alternativa migraționistă.

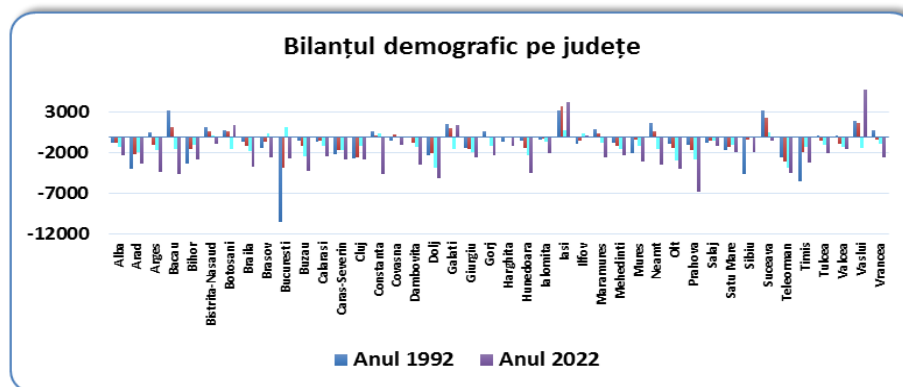
Acest gen de migrațiune poate fi de două feluri: permanentă sau temporară, (definitivă sau circulatorie ori sezonală). La rândul ei, *migrația sezonieră* se distinge în raport cu tipologia factorilor specifici, precum:

- ciclul culturilor agricole (anotimpurile),
- tipul culturilor și deci al muncilor agricole,
- specificul ocupațiilor: forestiere, de construcții,
- variația regională a climei (de la sud spre nord apar variații ale timpului recoltării: sezoanele de recoltare).

După un alt criteriu, migranții sezonieri sunt: migranți manuali; lucrători mecanizați (cu mașini de recoltat personalizate), ca de pildă, cei ce se deplasează cu propria lor combină pentru recoltarea grâului dintr-o regiune în alta, sau cu stropitoare împotriva dăunătorilor ori pentru fertilizare; apoi categoria culegătorilor, care se grupează și se specializează după tipul recoltei (fructe, legume, tutun etc.) și se deplasează în raport cu anotimpul recoltatului și cu zonele de cultură. Toate aceste fațete ale migrației sezoniere servesc ca indicatori ai acestui tip de migrațiune.

BILANȚUL DEMOGRAFIC AL ROMÂNIEI. POLUL EMIGRAȚIEI ÎN EUROPA DE NORD: REGATUL UNIT

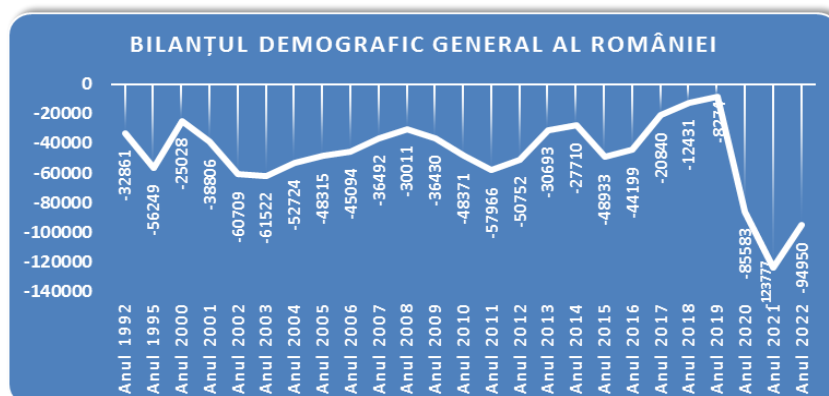
Un indicator relevant asupra migrației este bilanțul demografic. Pentru România, acesta este negativ (progresiv negativ) în tot intervalul 1990–2022. Combinarea declinului fertilității cu creșterea ratei de emigrare face din bilanțul demografic al României un tablou sumbru, cu semne rău prevestitoare. România a intrat într-o iarnă demografică durabilă, marcată de o contracție demografică masivă și durabilă. Iată graficul:

Sursa: www.insse.ro/ Bază Tempo-online, prelucrare INSOC.

Figura nr. 1. Bilanțul demografic pe județe.

Îată și profilul acestui fenomen la scara întregii României pentru toată perioada tranziției (1990–2022):

Sursa: www.insse.ro/ Bază Tempo-online, prelucrare și grafic INSOC.

Figura nr. 2. Bilanțul demografic general al României.

Graficul este alarmant. „Numărul „ieșiților” (prin decese și emigrare) crește cu mult peste numărul „intraților” (născuți și imigranți), iar tendința aceasta se agravează în ultimii doi ani (2020–2022). Volumul populației suferă o contracție alarmantă. În general, pe toată durata tranziției, bilanțul demografic este negativ.

Rata contracției în cei 30 de ani crește de patru ori, de la un bilanț de circa – 32 000 în 1992 la circa – 123 000 în 2023. Altfel spus, în 2023 numărul „ieșiților” este de patru ori mai mare decât în 1992 și, evident, bilanțul demografic este tot negativ.

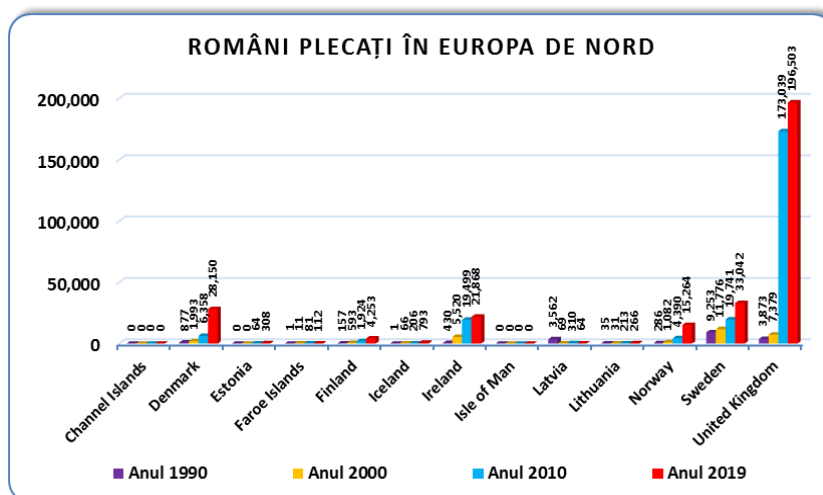
Exodul românilor e încă mai alarmant și o bază de date precum Workbooks ne relevă adevărata amploare a exodului:

Sursa: Workbook: UN_MigrantStockByOriginAndDestination_2019
(cf. Baza de date Bădescu-Stoica, INSOC)

Figura nr. 3. Români plecați în lume, 1990–2019.

După cum ne arată graficul, numărul românilor plecați în lume a crescut de cinci ori în decurs de 30 de ani. Perioada maximei emigrări, care, de fapt, capătă profilul unui exod, este a ultimilor 10–15 ani. Dacă în primii 10 ani numărul emigrărilor crescuse de la circa 800 de mii la puțin peste 1 milion (deci o creștere de 2–300 de mii), în ultimele două decenii survine o adevărată cascadă a emigrării. Numărul celor plecați atinge circa 3 600 000 de plecări (de la circa 1 milion în 2000). Polul celor plecați în Europa de Nord este Regatul Unit, așa cum reiese din graficul de mai jos:

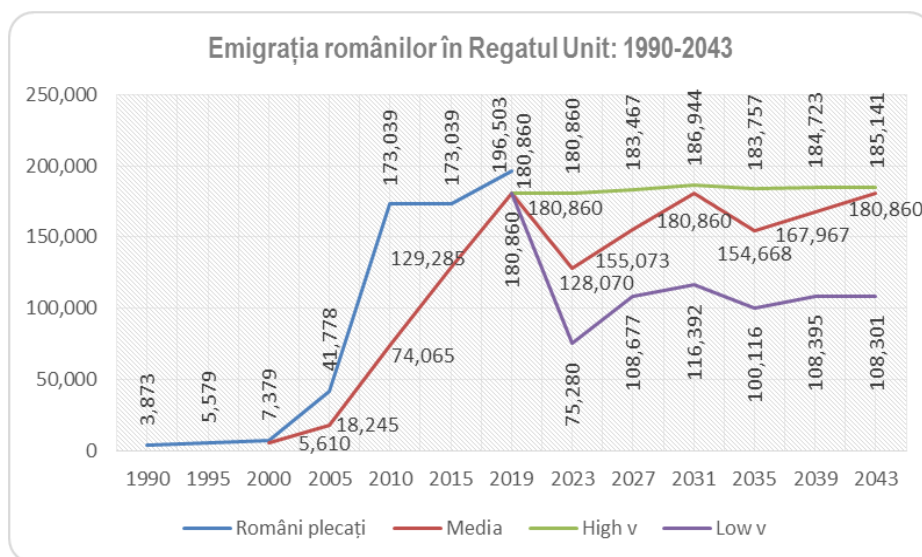
Sursa: Workbook: UN_MigrantStockByOriginAndDestination_2019
(cf. Baza de date Bădescu-Stoica, INSOC)

Figura nr. 4. Români plecați în Europa de Nord.

METODA SCENARIILOR COMPARATIVE
(PROCEDEE ALE PREDICȚIEI CANTITATIV-CALITATIVE)

Pentru o predicție a migrației vom folosi metoda scenariilor comparative prin raportarea orizonturilor de timp la un scenariu de referință socotit scenariu al migrației zero. În scenariul „migrației zero” nu va avea loc nici o migrațiune din sau spre România într-o perioadă ulterioară plafonului temporal (am considerat plafonul temporal situația din 2010 a migrației din și spre România). Diferența dintre migrația netă în anul cel mai recent și migrația din scenariul migrației zero devine parametrul cu valoare predictivă. Pentru o mai mare rigoare, vom calcula rata migrației nete la nivelul scenariului migrației zero și rata migrației nete în anul raportat. Această diferență poate fi considerată un parametru cu valoare predictivă. Pentru a opera ca parametru de predicție vom raporta valoarea acestui indice la numărul de ani pentru care se face predicția și astfel vom obține coeficientul de creștere (produsul dintre valoarea obținută prin diferența ratelor migrației nete la același număr de ani cu intervalul predicției). O mai adecvată metodă cantitativă de predicție a migrației este metoda predicției cu ajutorul mediei mobile. Spre deosebire de metoda de predicție prin adiționare, aceasta are un termen fix dat de numărul de ani pentru care se face predicția și acest interval are funcție vicariantă: dacă are valoarea 10, atunci predicția se va face din 10 în 10 ani până se epuizează mărimea intervalului de predicție. Prezentăm mai jos graficul privind emigrația reală și prognozată a românilor spre Regatul Unit al Marii Britanii (între 1990–2043), elaborat pe baza metodei mediilor mobile):

Sursa datelor: Workbook: UN_MigrantStockByOriginAndDestination_2019
(prelucrări și grafic: baza de date MDC și INSOC)

Figura nr. 5. Emigrația românilor în Regatul Unit: 1990–2043.

Graficul ne arată că emigrația spre Regatul Unit al Marii Britanii a crescut în ultimii 30 de ani de aprox. șapte ori. Într-un studiu colaborativ am examinat profilul distribuției statistice a migrației în perioada ultimilor 50 de ani (1990–2040). Profilul acestei distribuții este specific curbelor logistice. Între 1990–2005, curba descrie o creștere lentă. Între 2005–2015, curba descrie o creștere exponențială, pentru ca după 2015 să capete un aspect plafonat, care se menține astfel până în 2040. Aceasta arată un fenomen de oboseală logistică, semn că migrația își atinge pragul de saturație. Dacă până în anul 2005 se poate remarca o creștere lentă (deși între 1995–2005, migrația spre această țară s-a dublat), după 2005 numărul migrației crește de șapte ori, precum s-a precizat. Profilul migrației potențiale spre Marea Britanie în perioada de predicție (2022–2040) confirmă formatul creșterii plafonate în toate cele trei ipoteze asupra creșterii preliminate (de nivel mediu, scăzut și înalt).

II. MIGRAȚIA DE OPORTUNITATE ÎN ZONA METROPOLITANĂ MANCHESTER. IDENTITATE, TRANSLINGVISM, INCLUZIUNE

REVEDEREA LITERATURII DE SPECIALITATE

Studiul comunităților din cuprinsul diasporei românești s-a extins și s-a diversificat proporțional cu raza procesului care le-a generat – și anume migrația internațională. Suntem nevoiți să evidențiem rama globală a acestor studii pentru a determina astfel propriul nostru sistem de referință. În acest scop, este necesară o examinare sistematică a literaturii de specialitate. Revederea sistematică a acesteia reclamă întâi o metodă care ne ajută să stabilim strategia și modalitatea de consultare a bazelor de date. Prima operație în cadrul acestui demers preliminar constă în fixarea etapelor pe care trebuie să le parcurgem în derularea revederii literaturii domeniului, și anume:

- Alegerea instrumentului de căutare;
- Stabilirea cuvintelor-cheie pe care le folosim pentru a interoga bazele de date cu studii științifice;
- Interogarea propriu-zisă a bazelor de date;
- Generarea listei finale cu studiile științifice selectate;
- Analiza informațiilor și adaptarea metodei de lucru.

În absența acestui demers, raportarea la literatura de specialitate devine una haotică și fixarea propriului nostru sistem categorial devine o operație arbitrară.

Prima etapă în cadrul stabilirii și implementării strategiei de căutare se referă la alegerea instrumentului de căutare. Am ales să folosim instrumentul de căutare gestionat de Biblioteca Universității din Leeds, accesibil prin intermediul portalului Minerva al aceleași universități.

Cuvintele-cheie folosite la interogarea bazelor de date și pentru filtrele de căutare au fost acestea: “Title contains” <Manchester> AND “Any field contains”

<Romanians> OR “Any field contains” <Romanian> AND “Subject contains” <migration> AND “Any field contains” <language heritage>⁷.

O primă concluzie în urma revederii studiilor din grupul final: Se constată că cele mai multe cercetări întreprinse în Manchester, Marea Britanie, în legătură cu migrația din România, sunt axate pe comunitatea romă care s-a format în urma intrărilor succesive ale acestora în metropola britanică, începând cu anul 2000. Unul din motivele dezinteresului pentru lărgirea câmpului de cercetare asupra imigrației românilor în Manchester ar putea fi și acela că numărul românilor rezidenți în acest oraș a rămas pentru o vreme mai lungă unul relativ mic (comparativ, de pildă, cu al polonezilor). În 2011, numărul românilor înregistrați în acest oraș era de 800, pentru a crește la 2 834 în 2021, de patru ori mai mulți decât cei înregistrați în 2011 (conform Recensămintelor din 2011 și 2021). Situația, așadar, este una diferită și oportunitatea extinderii razei cercetărilor este mai mult decât legitimă.

Între fenomenele care însoțesc migrația și trebuie cunoscute, probabil cel mai dramatic este cel legat de dinamica identitară, mai precis de sistemul formal și informal al translingvismului, în care sunt implicate segmente mari de populații de diverse etnii și grupări lingvistice, așa cum vom arăta în cele ce urmează, folosind în acest scop metoda analizei secundare a datelor existente.

Prima chestiune care ne frapează când examinăm datele este discrepanța lor când ne raportăm la cele două planuri de incidență a unor asemenea date și anume înregistrarea rezidenților și numărul înregistraților în sistemul asigurărilor sociale. Să lămurim chestiunea pentru a sesiza ceea ce nu se vede în dinamica aparentă, de la suprafață, a cifrelor referitoare la migrația care implică Anglia ca țară de destinație a migranților.

EMERGENȚA GEOGRAFIEI CORIDOARELOR INTERNAȚIONALE ALE MIGRAȚIEI

Geografia economică și politică a Europei și a lumii s-a transformat în urma schimbărilor induse de prăbușirea URSS și deci de dominoul „revoluțiilor” din Europa de sud-est, cu extensie în aria țărilor europene ale Eurasiei fostului imperiu sovietic. Aceste transformări au modificat peisajul geopolitic și geoeconomic al întregii Eurasii și deopotrivă a crescentului interior al geografiei politice a Europei. Aceste transformări politice au reprezentat prima fază a unei revoluții geopolitice mondiale, urmată de a doua care, în lumina studiilor de acest profil, se suprapune cu emergența geografiei coridoarelor internaționale ale migrației. Odată cu expansiunea planetară a acestui nou tablou geopolitic și geoeconomic, s-a produs o explozie a migrației internaționale stimulată de deschiderea unor ferestre de oportunitate numite

---

⁷ Grupul de studii (referitor strict la comunitatea românilor din Manchester) generat în urma primei interogări cuprinde 11 articole, din care unul tratează un subiect din fizică, fiind, prin urmare, exclus. O revizuire a rezumatelor celor 10 studii rămase a dus la excluderea altor patru articole. Grupul final de studii cuprinde, așadar, șase articole.

opțiuni de acces la statul bunăstării. O ipoteză a cercetărilor noastre⁸ este aceea că cele mai avantajoase opțiuni de acest fel au fost cele oferite de statul britanic, ceea ce a provocat o escaladare a imigrației spre această țară. Combinarea noii geografii politice, a coridoarelor migrației internaționale, cu distribuția asimetrică a statelor bunăstării (foarte puternice în Nordul global și fragile în Sudul global) a provocat apariția unor forme noi ale migrației, un fel de fenomene ascunse, și anume, migrația de oportunitate, transmigrația alternată cu migrația bilaterală (adică un fel de *du-te vino* între două țări, în cazul nostru fiind vorba de România și Anglia).

Aceste trei forme ale migrației sunt, de fapt, expresia neo-nomadismului unor populații altădată zăgăzuite de frontierele naționale. Odată apărută geografia coridoarelor migrației internaționale, s-a produs și explozia noului nomadism, constând în combinarea migrației de oportunitate cu transmigrația. Ne vom referi la cazul migranților din Marea Britanie, dintre care un segment revine transmigranților și migranților de oportunitate, adică acelei categorii care folosește oportunitățile oferite de geografia asimetrică a statelor bunăstării și a ofertei deschise a noii piețe mondializate a forței de muncă.

MIGRAȚIA DE OPORTUNITATE – UN FENOMEN ASCUNS. TRANSLINGVISM ȘI INCLUZIUNE

Migrația de oportunitate este fenomenul ascuns și se referă la acei români care aleg să migreze, folosindu-se de rude sau prieteni deja stabiliți în Manchester, fie pentru a căuta un loc de muncă, fie pentru a se înregistra în sistemul de beneficii sociale oferite de statul britanic. Pentru a avea acces la aceste beneficii, aceștia au nevoie să se înregistreze în sistemul de asigurări sociale (National Insurance). Se știe faptul că numărul personal de asigurare socială (“Individual National Insurance Number”) nu este retras chiar dacă nu mai este folosit. Proporția acestei migrații de oportunitate nu este cunoscută, dar poate fi estimată din dinamica zborurilor “low-cost” București–Manchester și retur⁹.

O primă concluzie a acestei prime incursiuni în analiza comparativă sumară a raportărilor statistice asupra imigrației în zona Manchester este aceea că o pondere semnificativă a migrației către Marea Britanie este greu de cuantificat pentru că nu se cunoaște cu exactitate câți dintre românii care s-au înregistrat în sistemul de asigurări sociale lucrează efectiv, având și statut de rezident în Manchester. Însă toți aceștia pot fi încadrați în categoria celor implicați în practicile translingvistice, pe care sistemele formale ale învățării îi ignoră.

Studiul translingvistului trebuie să țină seama de migrația de oportunitate, fiindcă sistemul practicilor translingvistice îi include și pe cei cuprinși în rama acestui tip de migrație. Pe aceștia sistemul nu-i vede și deci îi poate ignora. În

---

⁸ Cf. Bădescu, C. (2024). Cercetare asupra excluziunii sociale în rândul migranților români din Manchester și Boston, mss.

⁹ Există o cursă “low-cost” Ryanair București–Manchester care funcționează de două ori pe săptămână și din informațiile deținute zborurile organizate sunt aproape tot timpul “fully-booked”.

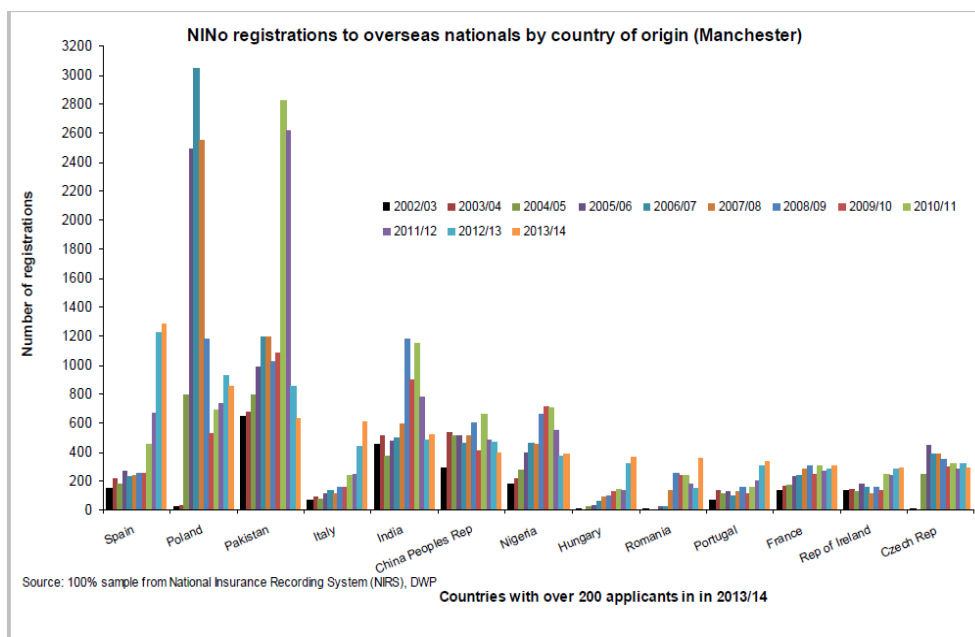
realitate, însă, sistemul informal al învățării translingvistice se extinde – cuprinzând, iată, un segment semnificativ de populație care este seminomadă ca profil. O asemenea populație practică ceea ce s-ar putea denumi transmigrație, încât aceleași persoane trec dintr-o țară în alta în funcție de factorii de oportunitate. De aceea i-am încadrat în ceea ce am denumit migrație de oportunitate, motivată altfel spus de accesul la avantajele oferite în diversele țări de coridoarele europene ale migrației.

O a doua concluzie este aceea că cifra avansată de Biroul pentru Statistică Națională din Marea Britanie ar putea fi mult distorsionată dacă am corobora, de exemplu, numărul rezidenților din Marea Britanie cu al celor efectiv înscriși în sistemul de asigurări sociale, sub efectul *rezidenței de oportunitate*. Acesta este un alt efect care, coroborat cu cel al migranților de oportunitate, pentru acces în zona beneficiilor sociale, distorsionează imaginea și așa destul de complexă a migrației românilor în Marea Britanie. Rezidența de oportunitate se referă la românii care au obținut statutul de rezidență temporară (“pre-settled”), și știm că legea din Marea Britanie îi obligă pe cei cu acest statut să nu lipsească din Anglia mai mult de doi ani, altfel riscând să-l piardă.

Chestiunea rezidenței de oportunitate ridică și aceasta câteva semne de întrebare pentru că, deja, peste 1 355 870 de români au aplicat pentru statutul de rezident permanent (“settled-status”, GOV.UK, n.d.) deși surse din Marea Britanie vorbesc despre o prezență românească variabilă, cuprinsă între 342 000 și 1 milion. (Soaita, A. M., Gherghina, S. and Munro, M., 2023) Din nou, aceleași diferențe între raportări și surse de informare statistice. Aceste diferențe sunt prea mari ca să fie puse pe seama erorilor asumate de statisticieni ori de alți autori. Astfel, dinamica migrației românilor, ca și a altor categorii de migranți în zona Manchester, este greu de cuantificat. Pe de o parte, este greu de crezut că în Manchester sunt doar 2 834 de rezidenți români, un oraș care constituie un pol de atracție semnificativ care face din Marea Britanie o țară de destinație de maximă atracție.

Manchester se situează pe poziția a doua într-un clasament al dinamicii înregistrărilor în sistemul de asigurări sociale din Marea Britanie. Un clasament al țărilor de proveniență în funcție de numărul de înregistrări în sistemul de asigurări sociale din Marea Britanie, la nivelul zonei Manchester, arată că doar 378 de imigranți români s-au înregistrat în sistemul de asigurări în anul fiscal 2013–2014, în timp ce numai 212 de numere noi de înregistrare (NINO) s-au înregistrat în ultimul an fiscal 2022–2023. Se știe că autoritățile britanice au eliminat restricțiile impuse cetățenilor din Bulgaria și România începând cu anul 2014.

Mass-media britanică semnala în acea perioadă startul unui aflus migratoriu masiv de români și bulgari, începând cu luna ianuarie 2014. Se pare că aceste temeri au fost infirmate de statistica acelei perioade, cel puțin la nivelul anului fiscal de raportare (2013/ 2014) dar și ulterior acestuia, cifra aferentă ultimului an fiscal fiind grăitoare în acest sens (semnalând aproape o înjumătățire a numărului de înregistrați în 2022/ 2023, respectiv 212 în ultimul an de raportare față de 378 în 2013/ 2014). Iată graficul privind dinamica numărului de înregistrări în sistemul de asigurări sociale din Manchester:

Sursa: NIRS, DWP.

Figura nr. 6. Grafic privind dinamica numărului de înregistrări în sistemul de asigurări sociale conform țărilor de proveniență.

Într-un alt clasament în funcție de numărul de înregistrări în sistemul de asigurări sociale (vezi *graficul* de mai sus), România se poziționează pe locul 9 între țările de origine ale solicitanților NINo, în anul fiscal 2013/ 2014. În aceeași perioadă, numărul total al înregistrărilor pentru toți solicitanții non-britanici s-a ridicat la 9 767 în 2013/ 2014. Așadar, ponderea numărului de noi înregistrări din partea imigranților români în total înregistrări din partea imigranților din Manchester, în aceeași perioadă, s-a ridicat la 3,87%, un procent insignifiant care infirmă, încă o dată, ideea mult-mediatizatului val de imigranți români așteptat începând cu ianuarie 2014.

FRONTUL LIMBILOR, FRONTIERELE LINGVISTICE, IMIGRAȚIA ȘI TRANSLINGVISMUL

Procesul migrator nu urmează logica unui impuls primar de mare amplitudine, așa cum a fost el preconizat și vehiculat în presa vremii. Migrația, ca dinamică, urmează, mai degrabă, o dezvoltare conform unui model specific zonei Europei răsăritene, dar și Europei de Sud-Vest (Italia, Spania). Aceleași caracteristici ale dinamicii migratorii le putem observa, de exemplu, și în cazul polonezilor, spaniolilor, italienilor. Vorbitorii de limbi europene, altele decât engleza (am selectat cazurile cu un număr mai mare de 300 de subiecți) (vezi Tabelul nr. 2) sunt prezenți în

număr redus în zona Manchester comparativ cu cei care se declară vorbitori ai limbii arabe (10 425) și ai limbii Urdu (17 572). („Estimări ale ultimului Recensământ al populației din Marea Britanie (2021) grupează rezidenții în vârstă de peste 3 ani din Anglia și Țara Galilor în funcție de limba principală vorbită de aceștia. Estimările sunt aferente datei de 21 martie 2021”) (Office for National Statistics, 2021)¹⁰.

Totalul vorbitorilor de limbi europene se ridică la 29 075, în vreme ce vorbitorii de limbi non-europene, cu excepția limbilor engleză, scoțiană și galeză, sunt în număr de 66 541, conform datelor aceluiași Recensământ (2021). Vorbitorii de limbă română reprezintă sub 10% din numărul vorbitorilor de limbi europene (cu excepția limbilor engleză, scoțiană și galeză) din zona Manchester conform ultimului Recensământ, iar, ca pondere în populația din zona metropolitană Manchester, înregistrează un procent de 0,1%, așadar insignifiant. Pentru statisticile generale și pentru presiunea asupra sistemului de asigurări sociale acest număr este insignifiant, dar pentru țările de origine și pentru amplitudinea fenomenului multilingvistic, cifra este mai mult decât relevantă. Iată dimensiunile reale ale multilingvistului indus de imigrația din zona Manchester:

Franceză	2 117
Portugheză	3 239
Spaniolă	4 032
Altă limbă europeană (EU): Italiană	3 142
Altă limbă europeană (EU): Germană	589
Altă limbă europeană (EU): Poloneză	6 471
Altă limbă europeană (EU): Slovacă	353
Altă limbă europeană (EU): Cehă	800
Altă limbă europeană (EU): Română	2 834
Altă limbă europeană (EU): Lituaniană	776
Altă limbă europeană (EU): Letonă	313
Altă limbă europeană (EU): Maghiară	742
Altă limbă europeană (EU): Bulgară	605
Altă limbă europeană (EU): Greacă	1 360

Figura nr. 7. Recensământul din Marea Britanie din 2021 (Census 2021) – date estimative – rezidenți în vârstă de peste 3 ani din zona Manchester în funcție de limba principală vorbită de aceștia (Census Day, 21 Martie 2021)

¹⁰ În original: “Census 2021 estimates that classify usual residents aged 3 years and over in England and Wales by their main language. The estimates are as at Census Day, 21 March 2021” (Office for National Statistics, 2021).

Am încercat să identificăm caracteristici ale unei dinamici migratorii specifice zonei Manchester. Am identificat un tip aparte de migrațiune, respectiv migrația de oportunitate generată de puterea de atracție a statului bunăstării din Marea Britanie, pornind de la diferențele dintre raportările statistice privind numărul rezidenților și cel al solicitanților de numere de înregistrare în sistemul de asigurări din Marea Britanie.

Aceste diferențe se datorează existenței unui număr real mult mai mare de rezidenți, fiind vorba, în acest caz, despre rezidența fictivă sau rezidența de oportunitate, altfel spus cetățeni ai altor state ale U.E. care au fost înregistrați în evidențele Primăriilor locale fie pentru a fi eligibili în obținerea statutului de rezidență temporară ori pentru înregistrarea în sistemul de asigurări sociale de stat. Migrația de oportunitate, coroborată cu rezidența de oportunitate, aceasta din urmă fiind legată de dinamica înregistrărilor pentru rezidență permanentă, generează un tablou aparte al fenomenului migraționist.

Migrantul, fie el român, polonez, spaniol sau italian, încearcă să-și maximizeze bunăstarea, încercând să-și negocieze poziția în interiorul proceselor migratorii, depunând un minim de efort. Putem vorbi, în acest context, de un fel de legitate *a oportunităților comparative ale bunăstării*. Românul/ polonezul/ spaniolul ori italianul încearcă să-și maximizeze bunăstarea prin migrațiune către zone sau țări care sunt percepute ca având potențial de creștere a oportunităților de bunăstare. Migrantul de o anumite categorie din România nu-și dorește neapărat să migreze definitiv în Marea Britanie, ci o face pentru că percepe oportunitățile prin care își poate maximiza bunăstarea valorificând cunoscutele „ferestre de oportunitate”.

O astfel de „fereastră de oportunitate” se deschide atunci când, de exemplu, migrantul se urcă în avionul de Manchester, ajunge în biroul de eliberare a numerelor de înregistrare în sistemul de asigurări de stat, după care, obținând și statutul de rezident permanent, va putea aplica pentru beneficii sociale. Odată ce reușește în toți acești pași pe care și i-a propus, se urcă în avion și se întoarce în țară. Așa-zisa „fereastră de oportunitate” rămâne deschisă atât timp cât migrantul reușește să-și sporească venitul, implicit bunăstarea, folosind pârghia migrației de oportunitate.

Această „fereastră” se poate și închide brusc, atunci când migrantul nu mai poate accesa, spre exemplu, un beneficiu social sau pierde accesul la un loc de muncă avantajos în Marea Britanie. Această evoluție i se potrivește nu doar migrantului angajat în migrația bilaterală, ci și în cadrul migrației transnaționale. Există cazuri de migrați transnaționali, adică de indivizi și familii care migrează între mai multe țări în căutarea unor asemenea „ferestre de oportunitate”. Acestea sunt de scurtă durată și imprimă procesului migratoriu un caracter volatil și cumva „oportunist”, adică asumat prin raportare la oportunitățile comparative. Fenomenul e posibil și pentru că între timp, în Europa și în lume, s-a modificat peisajul geoeconomic și geosocial, prin emergența geografiei coridoarelor sociale ale migrației internaționale.

Aceste coridoare au devenit noua realitate a lumii și ele deschid ferestre de oportunitate care stimulează migrația în cele două expresii ale ei: de oportunitate și transnațională. De fapt, migrația transnațională este noul nomadism.

Legea *oportunităților volatile ale bunăstării* este, astfel, confirmată, cel puțin din perspectiva unor ipoteze cum sunt și cele mai sus prezentate. Aceste oportunități volatile ale bunăstării sunt specifice proceselor migratorii pentru că doar în interiorul acestora și ca efect al puterii de negociere a migrantului în cadre de manifestare, uneori, transnaționale, putem sesiza o volatilitate accentuată a oportunităților. Ce este însă volatilitatea și cum o putem înțelege și aprofunda înăuntrul fenomenelor sociale?

TEORIA VOLATILITĂȚII ȘI TEORIA INCERTITUDINII PERSISTENTE

Migrația este un fenomen consecutiv modelului de creștere economică. Acolo unde creșterea este persistentă, migrația este scăzută. Dacă dinamica economiilor naționale înregistrează valori negative în intervale care tind să se perpetueze, migrația nu va întârzia să survină. Chiar și acolo unde se înregistrează creșterea activității firmelor, dacă aceasta nu e însoțită de creșterea bunăstării, efectul deciziei migraționiste se va resimți rapid și masiv. Efectul politicilor de dezvoltare se vede în calitatea regimului de bunăstare.

În Europa, regimurile de bunăstare sunt înalt diferențiate șiacompaniate de oportunități volatile, ceea ce a indus fenomene specifice între care și migrația internațională, cu coridoarele ei. Migrația este un tip de răspuns la acest proces de distribuție diferențiată și de volatilitate a regimurilor de bunăstare. Acestea apar familiilor ca ferestre de oportunitate și induc fenomenul oportunităților volatile ale bunăstării. Pentru a înțelege specificul nașterii deciziei migraționiste în asemenea cadre complexe, cu mulți factori incontrollabili, suntem nevoiți să facem câteva precizări legate de incertitudinea persistentă, concept care se regăsește în interiorul unui nou construct teoretic în cartea profesorului Cătălin Zamfir, *„Incetitudinea: o perspectivă psiho-sociologică”*. Enunțul axial al acestei teorii este acela că decidenții nu pot anticipa toți factorii care influențează procesul decizional. În concluzie, deciziile se adoptă întotdeauna într-un cadru de *raționalitate limitată*.

Zamfir (1990) postulează „incertitudinea persistentă” care apare atunci când decidenții „încearcă să reducă incertitudinea prin noi cunoașteri, dar arareori reușesc să atingă o stare de certitudine completă înainte ca decizia să fie luată”. (Zamfir, 1990)

Alt enunț al teoriei incertitudinii persistente este acela că „incertitudinea nu este un factor de simplă limitare, exercitând influențe asupra calității procesului decizional, ci un parametru relevant al procesului de luare a deciziei, având efecte importante asupra dinamicii sale”. (Zamfir, p. 291)

Incertitudinea persistentă este indusă, în cazul fenomenelor analizate aici, de intersecția dintre decizia de alocare și realocare a resurselor (raționalitate economică) și factori non-economici. Rezumăm factorii non-economici care intersecțiază decizia, pornind de la același autor (Zamfir, p. 94–97 și passim):

- experiența trecută a decidenților, competențele, credințele și valorile lor,
- asimetria informației,
- anticiparea imperfectă a stărilor viitoare,
- cunoașterea limitată a stărilor alternative,
- diversitatea setului de alegeri aflat la dispoziția decidenților,
- caracterul incomplet al informației pieței.

Incertitudinea induce fenomenul oportunităților volatile. Volatilitatea se manifestă în toate sectoarele și formele de manifestare a proceselor socio-economice, fie ele naționale ori transnaționale, inclusiv în cadrul proceselor migraționiste. Fenomenul migraționist este marcat și el, în anumite condiții, de o volatilitate semnificativă. În plus, acest fenomen este strâns conectat cu polarizarea socială, fiind o supapă posibilă a efectelor acesteia.

POLARIZARE, VOLATILITATE, DISOLUȚIE IDENTITARĂ

Chestiunea polarizării sociale și a efectelor pe care aceasta le generează a fost pe larg analizată în contextul unei abordări de sorginte economică (Woo, 2006)¹¹. Guvernele manifestă, uneori, un comportament discreționar în ceea ce privește deciziile de politică fiscală, așa cum afirmă și Jaejoon Woo, care acordă o importanță deosebită „rolului polarizării sociale în înțelegerea atitudinilor fiscale prociclice și a folosirii excesive a politicii fiscale discreționare (...)” (Woo, Jaejoon, 2006) El constată că polarizarea socială induce înclinație spre prociclicitate și efecte de creștere a volatilității politicilor fiscale.

Nu insistăm asupra conceptului de polarizare socială care, în esență, indică o inegalitate în distribuția bunăstării în societate. Chestiunea este pe larg explicată în volumul *Economie substructurală – De unde vine declinul?* (C.I. Bădescu, I. Bădescu, 2023) fiind mai degrabă interesați de mecanismele prin care efectele polarizării transnaționale, mai precis inegalitatea în accesarea unui venit în cadrul proceselor migratorii se descarcă sub forma unor oportunități și deci beneficii volatile ale bunăstării, cu efecte în planul disoluției identitare. Noi propunem următorul *model al relației de cauzalitate dintre polarizare transnațională, comportamentul migrantului în ipoteza „ferestrei de oportunitate”, oportunități volatile ale bunăstării și disoluție identitară*, cu efectele sale complementare de tipul *translingvismului*.

---

¹¹ Woo, Jaejoon, *The Behavior of Fiscal Policy: Pro-Cyclicality and Volatility*, Kellstadt Graduate School of Business, DePaul University, Chicago, 2006, disponibil la: https://editorialexpress.com/cgi-bin/conference/download.cgi?db_name=NASM_2006&paper_id=500.

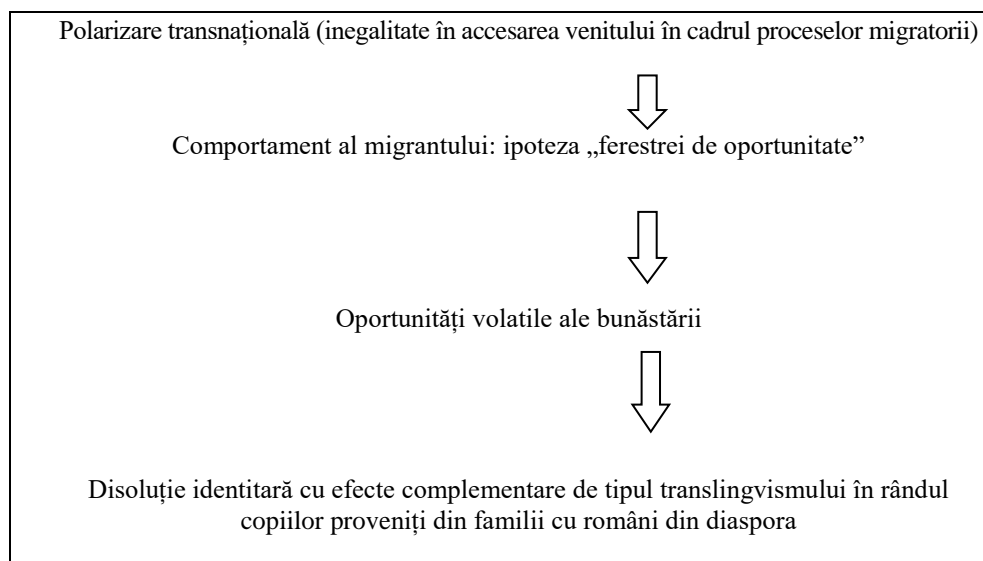

Figura nr. 8. Modelul relației de cauzalitate.

Discuția pornește de la ipoteza formulată de Woo, care demonstrează empiric că polarizarea socială influențează în mod negativ creșterea economică în interiorul unui lanț pe care l-am putea numi *lanț al cauzalității secvențiale în distribuția bunăstării*. Suntem, așadar, în fața unui nou mecanism de transmitere a efectelor inegalităților în societățile cu o polarizare socială ridicată. „Într-o societate înalt polarizată, un deficit apare în mod endogen, itinerariul cheltuielilor fiscale devine mai volatil, venitul se prăbușește și rata creșterii economice se reduce pe ruta tranziției către o nouă stare de consolidare caracterizată de un nivel mai scăzut al venitului”. (Woo, 2026)¹²

Putem enunța ipoteza că volatilitatea combinată cu polarizarea accentuată sunt indicatori relevanți ai inițierii unui proces de subdezvoltare durabilă și finalmente de „distrugere substructurală” (Cf. Bădescu, I., 2022) sau ruinătoare. Acesta este primul palier al potențării nefericirii sociale cu concursul nemijlocit al politicilor fiscale. Distrugerea substructurală sau ruinătoare împinge populația să migreze în căutarea unei surse de venit suplimentare care să compenseze efectele procesului de subdezvoltare generat de volatilitate combinată cu polarizare accentuată.

MIGRAȚIA TRANSFRONTALIERĂ. CORIDOARELE MIGRAȚIEI BILATERALE ȘI RISCUL DISOLUȚIEI IDENTITARE

Calea migrației nu reprezintă, din păcate, o soluție salvatoare pentru toți cei care o aleg, ei fiind expuși unui al doilea palier de manifestare a dezechilibrului, a cărui pârgie principală o reprezintă oportunitățile volatile ale bunăstării, de data

aceasta fiind vorba despre o bunăstare potențată ori suprimată, după caz, la nivel transnațional. Ca să înțelegem mai bine mecanismele prin care polarizarea transnațională ia nu doar naștere dar se și propagă în virtutea „ferestrelor de oportunitate” sub forma oportunităților volatile ale bunăstării, având, mai departe, efecte în alt plan, respectiv al disoluției identitare, trebuie să înțelegem particularitățile proceselor migratorii.

În primul rând, accesul migranților la o formă de venit nu este egal, astfel că unii au acces la locuri de muncă mai bune decât în țara de origine ori mai dezavantajoase – nimeni nu poate garanta că odată ce a ales să plece în altă țară, migrantul va găsi soluția salvatoare pentru el sau familia lui. În anumite cazuri, migrantul ajunge să migreze transnațional. Altfel spus, migrația nu mai este una bilaterală. El pleacă din țara de origine și trece prin mai multe țări în căutarea unui loc de muncă și a unei poziții financiare avantajoase. Uneori, alege să se întoarcă în țară, negăsind o soluție financiară convenabilă ori chiar neavând altă soluție decât să se întoarcă în țara de origine pentru o anumită perioadă. În acest ultim caz, va alege să se întoarcă în țara care-i oferă cea mai bună oportunitate de bunăstare, apelând, uneori, la o soluție în care un ajutor sub forma unui beneficiu social se adaugă la un venit nesatisfăcător dintr-un loc de muncă temporar.

Această soluție devine una temporară și dă naștere la „fereastra de oportunitate” care-i oferă un venit pe o anumită perioadă, dar și posibilitatea de a se întoarce în țara de origine cu o anumită periodicitate. Așa se explică, în parte, diferențele dintre datele statistice referitoare la numărul rezidenților vorbitori, în cazul nostru, de limbă română din Manchester și datele privind înregistrările de rezidență din Marea Britanie. Astfel, este greu de crezut că cei 2 834 vorbitori de limba română din Manchester au fost singurii care au depus cereri de rezidență (“settled status” și “pre-settled status”), în condițiile în care numărul acestor cereri s-a ridicat până în 2023 la 1 538 980 (Service.gov.uk, 2023).

Românii aleg să migreze temporar în Marea Britanie în căutarea unor soluții salvatoare financiar pentru ei și familiile acestora. Încă nu cunoaștem amploarea reală a fenomenului migrației de oportunitate, însă efectele acesteia își fac simțită prezența cel puțin în modul în care datele statistice reflectă fenomenul ca atare. Aceasta este partea vizibilă a acestui tip de migrațiune. Partea nevăzută este cea care se manifestă pe multiple planuri, inclusiv lingvistic. Atât familiile de români cu copii care sunt într-o continuă schimbare a locului, cât și acele cazuri de familii stabilite în Manchester sunt vulnerabilizate lingvistic. Ca să înțelegem contextul în care aceste familii ajung în pragul vulnerabilizării lingvistice, suntem nevoiți să revedem informațiile culese de pe teren pe baza celor nouă interviuri cu membri ai familiilor cu copii din zona Manchester¹³.

---

¹³ Informațiile au fost culese în cadrul unei cercetări asupra translingvismului în rândul familiilor cu copii din zona Manchester (2023). Eșantionarea prin identificare (“snowball sampling”) a fost metoda folosită în selecția respondenților. Aceștia au fost rugați să răspundă prin alegerea unei opțiuni dintr-o listă aferentă uneia sau alteia din întrebările din ghidul de interviu.

„Toți părinții au declarat că, la nivel de atitudine, copiii vor continua să vorbească limba lor maternă. Întrebați fiind cum ar trebui copiii lor să reacționeze în privința atitudinii față de limba primară (maternă), părinții au răspuns, în ordinea descrescătoare a ponderilor și a gradului de apreciere a semnificației păstrării limbii materne, astfel: „s-o transmite și copiilor lor” (7/ 9), „s-o vorbească în continuare fiindcă le va dezvolta capacitatea creatoare” (3/ 9), „s-o vorbească în continuare” (2/ 9).

În 4 din 9 cazuri, membrii familiilor de români cu copii din Manchester au declarat că „cei ce vor rămâne bilingvi vor fi mai creativi și mai cultivați decât cei ce-o vor uita”, fiind urmași de cei care au ales acest răspuns în combinație cu următoarele două tipuri de precizări: „ar fi cu totul pierzător pentru copii și urmașii lor să uite limba română” (1/ 9) sau „este un fapt prestigios. Merită admirați” (2/ 9). Alți doi respondenți au declarat exclusiv că „ar fi cu totul pierzător pentru copii și urmașii lor să uite limba română”. Prin urmare, atitudinea păstrătoare a limbii materne este foarte puternică în cazul familiilor intervievate, indiferent de motivația opțiunilor”. (Bădescu, C.; Bădescu, A.I., 2023, p. 95)

Am identificat, în urma cercetărilor noastre, patru tipuri de familii de români cu copii în zona Manchester, și anume:

– familiile cu copii, rezidente, care locuiesc permanent și de ceva vreme în Manchester dar care s-au decis să rămână definitiv în Manchester. Aceștia nu au niciun plan să se întoarcă în România;

– familiile cu copii, rezidente, care locuiesc permanent și de ceva vreme în Manchester, însă se gândesc serios să se întoarcă în țară;

– familiile cu copii, rezidente, care locuiesc temporar în Manchester, fiind vorba despre „navetiștii” transfrontalieri. Este vorba despre familii care locuiesc separat, de obicei mama cu copiii ajung în Manchester să acceseze beneficii sociale, tatăl rămâne în altă țară de destinație (de ex., Spania). Mama încasează beneficiile sociale, trimite o parte din aceste sume fie soțului, fie familiei din România;

– familiile cu copii, rezidente, care locuiesc temporar în Manchester, fiind vorba despre „navetiștii” care migrează pe ruta România – Manchester și retur (migrația bilaterală de oportunitate);

– familiile cu copii, rezidente, mama și copiii locuiesc permanent în Manchester, tatăl lucrează în România, copii merg la școală în Anglia.

Cele mai expuse polarizării transnaționale sunt ultimele trei tipuri de familii, pentru că acestea fie sunt cazuri cu familii despărțite de nevoie („navetiștii” transfrontalieri), fie sunt navetiștii care formează coridoarele migrației bilaterale. Polarizarea transnațională este un fenomen relativ nou, care reflectă discrepanțele de venit dintre, pe de o parte, imigranți și nativi sau de altă naționalitate din țara de destinație și, pe de altă parte, dintre imigranții de aceeași naționalitate prezenți în

țara de destinație. Polarizarea trans-națională capătă, uneori, accente dramatice în raport cu discrepanțele dintre veniturile diferitelor categorii luate în considerare.

Există cazuri când imigranți din Manchester încasează beneficii sociale și reușesc nu doar să trăiască de pe urma acestora în țara de destinație, ci să și trimită bani în România. Acestea sunt cazurile cu familii care trăiesc din beneficii sociale la niveluri de venit inimaginabil de reduse din perspectiva venitului minim necesar unei astfel de familii ca să trăiască în Marea Britanie.

De exemplu, o mamă singură cu doi copii poate încasa numai din beneficiul social universal („Universal Credit”) o sumă minimă de £ 950 pe lună, dar poate să ajungă până la £ 1 630 în funcție de circumstanțe la care se adaugă alocația de stat pentru copii de £ 160 (2 copii) și o serie de alte beneficii sub forma unei reduceri a taxei de consiliu dar și o serie de multe ajutoare suplimentare, inclusiv ajutorul pentru plata costurilor cu încălzirea care, în medie, pot adăuga minimum £ 100 pe lună. În total, o mamă singură cu doi copii poate încasa numai din beneficiile oferite de statul britanic în jur de £ 2 000 pe lună, la care se poate adăuga o sumă maximă de £ 2 000 pe an pe care statul o plătește mamelor pentru acoperirea costurilor cu îngrijirea copiilor (acoperirea costurilor cu grădinița etc.) până la împlinirea vârstei de 2 ani. Aceasta în condițiile în care cheltuielile necesare pentru o familie monoparentală se ridicau la £ 17 160 pe an, în anul fiscal încheiat în 2021 (Office for National Statistics, 2019).

ÎN LOC DE CONCLUZII

Sistemul de bunăstare din Marea Britanie este astfel conceput încât să acopere în totalitate necesarul calculat de statistica oficială. Statul bunăstării din această țară nu doar că își face treaba cu brio, dar exercită și un pol de atracție pentru cei în căutarea acelor „ferestre de oportunitate” în cadrul proceselor migratorii. Câte state/ guverne din lume își mai pot permite să susțină un sistem al bunăstării care să acopere, la nevoie, în totalitate necesarul financiar al unei familii monoparentale?

Putem, astfel, înțelege de ce a apărut fenomenul migrației de oportunitate care îl transformă pe părintele român din persoană în nevoie în „navetist” transfrontalier. Aceștia sunt, deja, posesori ai statutului de rezident permanent și, în plus, sunt nevoiți să se prezinte periodic la biroul care le aprobă o parte însemnată a acestor beneficii sociale. Migrația de oportunitate pe ruta București–Manchester și retur le asigură acestora un trai decent în România din încasarea beneficiilor sociale plătite de statul britanic. Beneficiul financiar este unul evident, însă există o consecință ascunsă a acestui fenomen pe care aceștia încă nu o resimt. Este vorba despre disoluția identitară la care, în mod special copiii acestora sunt expuși deja ori vor fi expuși atunci când vor fi nevoiți să se integreze într-una din cele două țări între care părinții lor au ajuns, acum, din nevoie, să migreze.

BIBLIOGRAFIE

1. Bădescu, A.I., Bădescu, I.C. (2023). *Disoluție identitară sau adaptare la multiculturalitate? Studiu asupra translingvismului în cazul familiilor cu copii din Manchester*. Manchester: Manchester Expert Academic Press.
2. Bădescu, I. (2022). *A doua distrugere. Teoria fenomenelor substructale*. București: Editura Mica Valahie.
3. Bădescu, I. (2013). Migrația internațională ca problemă socială. Studiu de caz: migranții pentru muncă din Italia. *Sociologia Azi – Revista Institutului de Sociologie al Academiei Române*. (2014). *Sociologia Azi – Revista Institutului de Sociologie al Academiei Române*. [online] Available at: <https://sociologia-azi.ro/wp-content/uploads/2013/10/Chestiunea-sociala-a-migratiei-pentru-munca.pdf> [Accesat la data de 19 sept. 2024].
4. Carling, Jørgen. (2010). Migration corridors: conceptual and methodological issues. 10.13140/RG.2.2.25780.37761.
5. Piore, M.J. (1979). *Birds of Passage: Migrant Labour in Industrial Societies*. New York: Cambridge University Press.
6. Sassen, S. (1988). *The Mobility of Labour and Capital: A Study in International Investment and Labour Flow*. Cambridge, UK: Cambridge University Press.
7. Soaita, A.M., Gherghina, S. and Munro, M. (2023). Romanian migrants in the UK: how many have arrived and are they in some way different from those who migrated to the EU states? Documentation. University of Glasgow, Glasgow.
8. Sociologia Azi – Revista Institutului de Sociologie al Academiei Române. (2014). *Sociologia Azi – Revista Institutului de Sociologie al Academiei Române*. [online] Disponibilă la: <http://sociologia-azi.ro> [Accesat la 15 sept. 2024].
9. Wallerstein, I. (1974). *The Modern World-system*.
10. Woo, J. (2006). *The Political Economy of Fiscal Policy*. Springer Science & Business Media.
11. Zamfir, C. (1990). *Incertitudinea. O perspectivă psiho-sociologică*. București: Editura Științifică.

SURSE ONLINE

12. *** Baza Tempo online. Prelucrare a Institutului de Sociologie, Disponibilă la adresa: www.insse.ro.
13. *** family.jrank.org. (n.d.). *Migration – Theories Of Migration*. Disponibilă la adresa: <http://family.jrank.org/pages/1170/Migration-Theories-Migration.html>.
14. *** GOV.UK. (n.d.). *EU Settlement Scheme quarterly statistics, September 2022*. Disponibilă la adresa: <https://www.gov.uk/government/statistics/eu-settlement-scheme-quarterly-statistics-september-2022/eu-settlement-scheme-quarterly-statistics-september-2022> [Accesat la 12 Sep. 2023].
15. *** Office for National Statistics (2019). *Income and wealth – Office for National Statistics*. [online] Ons.gov.uk. Disponibilă la adresa: <https://www.ons.gov.uk/peoplepopulationandcommunity/personalandhouseholdfinances/incomeandwealth>.
16. *** Office for National Statistics (2021). *Census – Office for National Statistics*. [online] Ons.gov.uk. Disponibilă la adresa: <https://www.ons.gov.uk/census>.
17. *** Revision-notes.co.uk. (2024). Disponibilă la adresa: <http://www.revision-notes.co.uk/revision/171.html> [Accesat la 15 Sep. 2024].
18. *** Service.gov.uk. (2023). Disponibilă la adresa: https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/1180185/eu-settlement-scheme-quarterly-statistics-tables-28-august-2018-30-june-2023.ods. [Accesat la 23 Decembrie 2023]
19. SurveyMonkey (2024). *Likert Scale: What It Is & How to Use It | SurveyMonkey*. [online] SurveyMonkey. Available at: <https://www.surveymonkey.com/mp/likert-scale/>. [Accesat la 5 Octombrie 2024].

